

Romà Vallès.
Al seu estudi
l'any 2000
(Foto Click
Art).

ROMÀ VALLÈS AUTOBIOGRAFIA EMOCIONAL

Perforar el gest amb l'emoció continguda
per Glòria Bosch

L'absència d'una biografia escrita li provoca aquesta necessitat de plantejar determinades circumstàncies vinculades al flux de l'existència, una mena de *collage* de la vida i de la memòria, de la transformació del record en una intensitat emocional que potencia la darrera obra. L'autoretrat visual ens apropa a dues obres recents que formen un entreteixit de fragments amb unes connexions en què el fons més abstracte es condensa amb el rastre viscut fins a esdevenir la seva autobiografia plàstica i visual. Així ens acostem a una visió múltiple de la realitat, amb preocupacions que uneixen el temps i tensen l'arc de l'experiència, perquè l'autoretrat no és físic sinó intern, tal com ha de ser per trobar-hi l'autenticitat, de la mateixa manera que l'acció i el pensament habiten el gest i la matèria.

De fet, aquesta autobiografia visual la trobem en totes les seves obres: paisatges interiors que identifiquen clarament la insistència en determinats aspectes, fragments de sèries que trobem al llarg dels anys, passió pels valors del paper i la matèria orgànica, textures acolorides, negre i blanc, gruix de matèria o amagatall del gest, sense deixar d'explorar noves tècniques per aplicar enllaçades a la recuperació de dibuixos antics i incorporar nous materials. Avui, amb 88 anys, se sent un romàntic que justifica la necessitat de la pintura, però també es qüestiona fins a quin punt han valgut la pena tantes energies gastades, cansat potser pel treball sovint estèril de posar el dit a la ferida, i ens situa de manera intel·ligent en altres vies en què la comunicació esdevé profunda per l'efecte de perforar adequadament el gest amb l'emoció continguda a través d'un fons essencial que, sense cronologia, continua vigent. Són aquestes relectures que, sumades al

procés reflexiu i íntim del seu propi recorregut per la vida, s'introdueixen en aquests homenatges actuals a la pintura.

El *collage* de dues èpoques ens dona el reflex d'un recorregut en què la diferència rau en la crítica negativa substituïda per una manera de restituir l'experiència: la que busca l'essència del temps i la memòria. La primera lectura sí que ens pot fer pensar en un pont entre els seus *collages* dels anys 60 i els actuals, però si ens acostem a primera línia veurem com canvia l'actitud, com si un gir de 180° hagués estimbat la denúncia en un rescat positiu, com si capgirés la mirada per obtenir una percepció inversa en la qual buidar no tan sols el rastre d'una herència artística sinó l'autobiografia emocional. La darrera sèrie de pintura i *collage* és com llegir Umberto Eco i fer una estructura paral·lela, traslladar històries al teu present i descobrir que –canviades les èpoques, els escenaris i els seus protagonistes– hi ha un fons que perdura, perquè la perspectiva ens ajuda a estirar el fil invisible que uneix de manera transcendent les diferents actituds de l'ésser humà. Parlar dels anys 50 i 60 és passar d'un moment de plenitud, quan la crítica el considera un dels grans artistes del moment, a la indiferència de l'entorn que l'espera en la fase següent, segurament lligada al fet freqüent de *llegir* fins a confondre falses interpretacions o equívocs perceptius i a la tendència dels grups tancats, endogàmics, que deixen al marge tot aquell que fa el seu propi camí sense implicacions públiques. Cirlot, l'any 1966, reconeixia l'honestetat del seu treball, sabia que “tota solució és transitòria (...), és tan relativa com el problema que la fonamenta”.

Romà Vallès.
Sèrie *Heràclit* (2008).

Matèries i “collages” de Romà Vallès

Fundació Vila Casas_ Espai Volart 2
Barcelona

L'obra de Romà Vallès sempre ha estat explosiva i, en canvi, ell sempre ha pretès ser implosiu. Ha volgut practicar l'educació per l'art però, des del vessant que ell ho feia, aquella educació era per mantenir uns comportaments regulars, acceptables i, tanmateix, sincers respecte dels propis sentiments; les maneres anglosaxones, en deïem: drama i polidesa.

Però la realitat en l'obra de Romà Vallès ha resultat ben bé una altra cosa; al cap de poc temps d'haver-se professionalitzat com a pintor, tot seguit es convertí en matèric informalista: pinzellada gestual, gruixos de matèria i tota mena de vestigis al lusuus a quelcom sense resposta. En aquells anys, d'aquesta manera de pintar generalment se'n deia *cosmogonies*, que era el referent que semblava més adequat per a aquells magmes.

Però Romà Vallès, al cap d'uns anys, quan el món real ja estava immers en el que en deien *guerra freda* i s'imposava que els artistes prenguessin opcions sobre la realitat política, seguint l'actitud dels expressionistes abstractes americans, optà per introduir en la seva obra el *collage*; principalment fotografies de premsa, però també trossos de diari aparegueren en els seus quadres barrejats amb els grumolls matèrics de pintura brutalment gestual. La creixent incongruència de la guerra del Vietnam i les injustícies socials preocupaven tot el món occidental.

Però, una vegada apaivagada l'escomesa denunciadora que havia assumit l'art, Vallès cregué que la seva acció creadora havia de retornar vers uns accents més pictòrics que, per ser conseqüent amb l'obra que havia practicat fins aleshores, si bé reprenia la pintura, aquest mot i la seva pràctica de cap manera podrien tornar a significar retorn o recuperació de la figuració; però sí que implicava una certa estructuració del magma anterior per mitjà de la incidència d'una certa geomètrica organitzativa i ordenadora. Resultats i actituds, tanmateix, que acabaren empenyent-lo vers un expressionisme al lusuus a la vida

humana.

Després, el seu art ha consistit en un continuat treball resseguidor de les virtuts i els avantatges de l'informalisme matèric, que permet tacar l'espai plàstic amb llibertat però, a l'ensems, amb energia manifesta. Color lliure, gruix matèric, gestualitat sincera però impune conjugats permeten i obtenen impactes visuals que semblen espais narratius però que, tanmateix, no són altra cosa que conseqüències del lliure exercici de la pintura, que és el que ha succeït a partir del moment en què la societat ha entrat en el conformisme d'un cert benestar al qual s'ha arribat des de la inconsciència i, conseqüentment, des de la mala consciència. Les obres de Romà Vallès reflecteixen aquesta atmosfera sense que mai siguin narratives però, tanmateix, admeten una simple contemplació gratuïta i lliure de compromís.

Artista en definitiva metòdic, no debades fou durant molts anys professor de dibuix i pintura en una escola oficial d'art, des de bon principi compregué que el seu pas per l'àmbit de la creativitat havia de fer-se amb un cert control en els seus resultats formals i, així, per voluntat pròpia o per la dels crítics que l'anaren seguint i comentant, acabà dividint la seva tasca en diferents períodes que intentaven unificar les intencions de la seva pràctica de l'art.

Darrerament ha recuperat totes les seves fases anteriors i ha assumit una actitud més global respecte al fet de pintar però, no gaire allunyat d'un pensar que organitzi l'acció pictòrica, s'ha embarcat en una nova sèrie que titula al·lusivament *Heràclit*, en què tornem a trobar tota la disbauxa gestual, la impulsivitat matèrica, la cal·ligrafia sentimental i, també, el *collage* –la incorporació de la realitat quotidiana sota el format de fotografies i retalls de premsa, expressió de la incongruència del viure– en els seus magmes pictòrics, potser ara més ennegrits però amb tocs bruts de color, manifestos senyals de satisfacció i inconformisme junts. **Arnau Puig**

ABIZANDA

Museo Creencias Religiosidad Popular. Del Castillo, s/n. Tel. 974 30 03 26. Permanent d'etnologia.

AGRAMUNT

Espai Guinovart. Pl. del Mercat, s/n. Tel. 973 39 09 04. Josep Guinovart: Refugis. 8 octubre 2011 a 4 març 2012. Mireia C. Saladrígues. 27 novembre 2011 a 13 febrer 2012. Permanent Guinovart. Dimarts a divendres, 10 a 13 i 17 a 20 h. Dissabtes, 11 a 14 i 17 a 20 h. Diumenges i festius, 11 a 14 h.

Fundació Guillem Viladot. Pl. del Pare Gras, 5. Tel. 973 39 00 87. Permanent.

AGUARON

Museo Marín Bosqued. Marín Bosqued, s/n. Tel. 976 62 03 83. Permanent art contemporani.

AGULLANA

Espai d'art A. Federico. Mas Vinyes. Tel. 637 91 23 56. Permanent A. Federico.

AINSA

Museo de Artes y Oficios Tradicionales. Pl. San Salvador, 10. Tel. 974 50 00 02 / 974 31 19 80. Permanent etnologia.

ALACANT

Casa de l'Assegurada. Pl. Santa Maria, 3. Tel. 965 14 07 68. Permanent art segle XX.

Fundació Eduardo Capa. Castell de Santa Bàrbara, s/n. Tel. 965 15 29 69. Permanent.

MUBAG. Gravina, 13-15. Tel. 965 14 67 80. Permanent.

Museu Arqueològic MARQ. Pl. Doctor Gómez Ulla, s/n. Tel. 965 14 90 00. www.marqalicante.com Permanent.

Sala Municipal Llotja del peix. Psg. Almirante Julio Guillén Tato, 18. Tel. 965 92 20 18. Permanent.

ALARÓ

Addaya Centre d'Art Contemporani. Alexandre Rosselló, 10. Tel. 971 51 00 45 / 619 91 88 94. Fotògrafs Emergent-Lleida. 3 febrer a març 212. Dimarts i dimecres, 17 a 20.30 h. Dijous, divendres i dissabte, 10.30 a 13.30 i 17 a 20.30 h. Visites concertades, tel. 971 51 00 45.

ALBAIDA

Casa-Museu Segrelles. Pintor Segrelles, 13. www.museosegrelles.com Tel. 96 239.01.88. Col·lecció museogràfica.

ALBARRACIN

Museo de Juguetes. Medio, 2. Tel. 978 71 02 82. Permanent etnologia (joc i joguets).

Museo de la Ciudad Dr. Martín Almagro. San Juan, 18. Tel. 978 71 04 11 / 978 71 04 00. Permanent arqueologia (prehistòria i medieval).

Museo Diocesano. Plaza del Palacio, s/n. Tel. 978 71 00 93. Permanent art sacre.

ALCAÑIZ

Taller de Arqueologia y Prehistoria. Horno nuevo. Tel. 978 83 12 13. Permanent d'arqueologia. Visites concertades.

ALCOI

Museo de la Ciència Pare Eduard Vitòria. Av. d'Elx, 15. Tel. 965 54 04 55. Permanent. Dilluns a divendres, 9 a 14 h.

ALCOVER

Museu Municipal. Costeta, 1. Tel. 977 84 64 52. www.museualcover.org Ca Batistó: Records i imatges del passat.

ALDAIA

Fundació Yannick i Ben Jakober. Mal Pas. Tel. 971 54 69 15. Permanent retrats nens segle XVI a XIX. Visites concertades.

ALFÀS DEL PI

Fundació Frax. Psg. de las Estrellas, 3. Platja del Albir. Tel. 96 686 40 40. www.fundacionfrax.org Moisès Gil. 23 setembre 2011 a febrer 2012. Art salvat. 23 octubre 2011 a 26 febrer 2012.

Museu del So. Topazi, 12. Tel. 965 88 95 17. Permanent.

ALTAFULLA

Antiguitats Segovia. Bajada Rigalt, 6. Tel. 977 65 00 16. Permanent antiguitats.

Museu Nacional Arqueològic Tarragona. Vil·la romana dels Munts. Psg. del Fortí, s/n. Tel. 977 65 28 06 / 977 25 14 15. Permanent.

ALTEA

José Esquirol. Av. de València, 4. Tel. 96 688 54 08. www.joseesquirol.com Fons de la galeria.

AMER

Museu Etnològic d'Amer. Pl. Monestir, 2. Tel. 972 43 19 56. Permanent de materials etnològics de la col·lecció Lluís Sidera.

Museu Etnològic Lluís Sidera. Pl. Pietat, 14. Tel. 972 43 10 76. Permanent.

ANDORRA LA VELLA

Pilar Riberaigua. Vall, 12. Tel. 00 376 82 93 29. Marie-France Veyrat. 19 gener a 24 febrer 2012. Dilluns a divendres, 16 a 20 h.

ANDRATX

Centre Cultural Andratx. Crta. Andratx-Capdevilà. km. 1,5. Tel. 971 13 77 70. www.ccantratx.com 10 anys del programa de residències. 10 setembre 2011 a 4 març 2012. Henrik Saxgren. Paola Ricci. 10 setembre 2011 a 10 març 2012.

ANGLÈS

Narcís Expósito Ventura. Antoni Gaudí, 47. Tel. 972 42 30 56. Fons antiguitats.

ARBÚCIAS

Guifré Carbonell. Camprodón, 69. Tel. 659 59 06 21. Permanent antiguitats.

Museu Etnològic Montseny. Major, 6. Tel. 972 86 09 08. www.palahi.es/memga/ Permanent. Dimarts a dissabte, 11 a 14 i 17 a 20 h. Diumenges, 11 a 14 h.

ARENYS DE MAR

Museu Mollfuleda de Mineralogia. De l'Església, 37-39. Tel. 93 792 44 44. Permanent.

ÀREU

Serradora d'Àreu. La Força d'Àreu. Vall Ferrera. Tel. 973 62 43 46. Permanent Moli Fariner. Visites concertades.

ARGENTONA

Aporia art modern i antic. Jacint Verdguer, 4. Tel. 619 00 67 69. Permanent antiguitats i art contemporani.

Arxiu Històric Municipal. Casa Gòtica. Plaça de l'Església, 4. Permanent.

Museu del Càntir. Plaça de l'Església, 9. 93 797 27 32. www.museucantir.org Esther Xandri. 14 gener a 5 febrer 2012. Càntirs valencians de fantasia. 15 gener 2012 a finals 2013. Permanent. Dimarts a divendres, 10 a 13 i 17 a 20 h. Dissabte 11 a 14 i 17 a 20 h. Diumenges i festius 11 a 14 h.

BADALONA

Museu de Badalona. Pl. Assamblea Catalunya, 1. Tel. 93 384 17 50. www.museudebadalona.cat Permanent.

BALAGUER

Museu de la Noguera. Pl. Comtes d'Urgel, 5. Tel. 973 44 51 94. Permanent. Dimarts a divendres, 11 a 14 i 18.30 a 20.30 h. Diumenges i festius, 11 a 14 h.

Sicoris. Pl. Mercadal, 3. Tel. 973 45 09 09. Permanent antiguitats.

BANYERES DEL PENEDÈS

Museu Josep Cañas. Bisbe Sanahuja, Tel. 977 67 09 02. www.banyeresdelpe des.com Permanent llegat Josep Cañas.

BANYOLES

Altell d'Art. Canal, 2, 2on., Tel. 699 13 95. Quim Curbet. 16 desembre 2011 febrer 2012.

Art i Argent. Doctor Hysern, 27. Tel. 57 11 43. Permanent joieria, galeria i antiguitats.

El Puntal-Lluís Vilà Showroom. Girona, 155. Tel. 972 57 34 77. www.lluisvila.com Col·lectiva d'artistes banyolins: Mada Banyoles#2. 16 desembre 2011 a 15 febrer 2012. Permanent Lluís Vilà. Horaris a venir.

Espai Eat Art Lluís Vilà. Pl. Major, 33. 972 57 52 29. www.espaieatart.wordpress.com Andreu Carulla i els antiplats. El Círcul de Can Roca. 4 febrer a 24 març 2012. Permanent Lluís Vilà. Dimarts a divendres, 16.30 a 20.30 h. Dissabte, 10 a 13 i 16.30 a 20.30 h. Matins, visites concertades.

El Tint. Sant Pere, 10-14. Tel. 972 58 48. Fons permanent. Dimarts a diumenge, 18 a 20 h.

Estudi Blanc. Major, 3. Tel. 972 57 13 www.estudiblanch.com Permanent art d'iccionarial afganes de la família Sadozai.

Giart. Pla de les Vinyes, 4. Tel. 972 57 10. www.galeriagiart.com Permanent show-room.

Les Rodas. Vallespirans, 23. Tel. 626 80 56. Permanent mobles vells.

Museu Arqueològic Comarcal Banyols. Pl. de la Font, 11. Tel. 972 57 23 61. www.banyoles.cat Permanent.

Museu Darder. Pl. dels Estudis, 2. 972 57 44 67. www.banyolescultura Permanent.

Restaurant La Parra. Pl. de les Rodas. Tel. 972 57 15 00. Permanent.

Tretze. Santa Maria, 13. Tel. 972 58 00 Fons galeria. Dimarts a dissabte, 18 a 20 h.

BANYOLES DE MARENDA

Museu Maillol. Vall de la Roma. Tel. 088 57 11. Permanent. Obert tot el dia.

BARBASTRO

Museu Diocesano. Pl. del palacio, 1. 974 31 06 97 / 974 31 16 82 / 974 31 38. Permanent art sacre.